

อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย*

The Scenario of Competencies-Based for Graduate Thai Students

เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรม**

จันทร์ชลิ มาพุทธ***

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และ 2) อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาอนาคต ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Future Research) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน เลือกโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ร้อยละ, $\bar{X}$, SD, ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเจตคติ, ด้านความรู้ และด้านทักษะ ตามลำดับ

2. อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทยมีแนวโน้มดังนี้

ด้านความรู้: นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต, สามารถสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มา และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ต้องติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของศาสตร์ที่ตนเองศึกษา, สามารถคิดนอกกรอบได้อย่างมีเหตุผล, สามารถเข้าใจองค์ความรู้อย่างลึกซึ้ง, สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการทำงาน กับเพื่อนร่วมงานได้, ต้องมีความรู้ที่เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต, ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง และสามารถแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงได้ ด้วยตนเอง

ด้านทักษะ: นักศึกษาต้องมีทักษะในการเลือกข้อมูลมา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคม, ต้องมีทักษะการประกอบการอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี, ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ต้องมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ, ต้องมีทักษะการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการแก้ไขปัญหา อย่างมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้ข้อมูล เพื่อสามารถสร้างการแข่งขันได้ และต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี และรู้เท่าทันข้อมูลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

ด้านเจตคติ: นักศึกษาต้องมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับตนเอง และผู้อื่น ต้องมีความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่ไขว่ตามคนอื่น ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต, ต้องมีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม, ต้องมีความตระหนักคิด มีสติ ต้องมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี ต้องมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ต้องมีทัศนคติเชิงบวก ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องมีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่ ต้องมีความเคารพสถานที่ที่เข้าไปอยู่ ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในองค์กร

*คุชภินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการอาชีวศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการอาชีวศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต้องรู้จักการยอมรับความผิดพลาดจากการกระทำของตนเอง ต้องมีความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม ต้องมีความมุ่งมั่น ขยัน พากเพียร อดทน มีวินัย มีแรงบันดาลใจในการฝ่าอุปสรรค และต้องมีความเสียสละ

คำสำคัญ: อนาคตภาพ / สมรรถนะพื้นฐาน / บัณฑิตศึกษาไทย

Abstract

The propose of this research were to study. 1) Graduate Thai students Competencies-Based and 2) Scenario Competencies-Based of Graduate Thai students. The samples were 396 graduates for a competency survey and Delphi technique using 20 informants and 17 experts. The instruments were questionnaire and structure interview. The statistic were percent, mean, standard deviation, median, inter quartile range and content analysis.

The research were as follow:

1. The Thai graduate student Competencies was at high level, ranging from Attitudes, Knowledge and Skills, respective.

2. Scenario Competencies based of Thai Graduate were;

Knowledge: Students must study for knowledge to develop themselves throughout their lives, can synthesize the knowledge gained and use it effectively, must follow the situation of the movement of the discipline that they study. Student can apply knowledge to work with colleagues. Student must have the knowledge that is ready and being ready to face changes in the future, a deep understanding of their own discipline and be able to find facts that are factual on your own.

Skills: Students must have skills in data selection, analysis, synthesis, and application of information in a conscious and reasonable manner, must have professional entrepreneurial skills, leadership skills and being good followers. Students must have the 21st century skills, systematic self-management skills, professional presentation skills, reasonable problem solving skills. Students must have applying information skills, to be able to create competition and must have technology skills and archive update information.

Attitudes: Students must respect teach other, accept themselves and others, must have the courage to be themselves, not follow others. Students must be honest and upright. Students must have conscious awareness. Students must be considerate, generous. Students must be humble. Students must have a positive attitude, good human relations with others, respect for being adults and respect for the place they entered. Students must have confidence in themselves in the organization. Students must know to accept mistakes from their actions. Students need to understand cultural diversity. Students must be committed, diligent, patient, disciplined, motivated to break through obstacles and must have sacrifices.

Keywords: Scenario/ Competencies-Based/ Graduate Students

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 5-6) ได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตว่า บัณฑิตระดับอุดมศึกษา เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลกโดยกำหนดตัวบ่งชี้ ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ปรับปรุงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับประกาศดังกล่าว โดยเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติอื่นๆ แต่มีความแตกต่างกันตรงที่สถานศึกษาบางแห่งเน้นคุณธรรมนำความรู้ สถาบันศึกษาบางแห่งเน้นความรู้มากกว่าคุณธรรม ในขณะที่ตลาดแรงงานที่ต้องการบัณฑิตที่ “ดีและเก่ง” มากกว่าบัณฑิตที่ “เก่งแต่ไม่ดี” กล่าวคือตลาดแรงงานไม่ได้เน้นความรู้เป็นลำดับแรก แต่จะเน้นความประพฤติ และบุคลิกภาพ มากกว่าความรู้ ทั้งนี้อาจมีเหตุผลจาก 3 ประการคือประการแรก การทำงานในปัจจุบันต้องมีการทำงานเป็นทีม ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือทำงานภายใต้แรงกดดันต่างๆ มากขึ้น และมีการติดต่อประสานงานค่อนข้างมากประการที่สอง นักศึกษาอ่อนแอ ขาดภูมิคุ้มกัน คุณธรรมและจริยธรรมลดลง เนื่องจากกระแสวัตถุนิยม อบายมุข และแบบอย่างที่ไม่ดีในสังคม และประการที่สาม ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องใช้หรือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 – 2565 กล่าวถึงแนวโน้มของสังคมภายหลังยุคอุตสาหกรรมและความทันสมัยทั้งปวง (Post-industrial / Post-modern) มีสัญญาณบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงชีวิตงานของบัณฑิตในอนาคตที่แตกต่างจากปัจจุบัน เช่น การทำงานโดยมีหลายอาชีพทั้งตลอดช่วงอายุการทำงานไร้สังกัด (Freelance) ความเสี่ยงต่อรายได้ไม่แน่นอน การจับคู่ผู้ร่วมงานและเปลี่ยนผู้ร่วมงาน เป็นต้น มีความไม่สอดคล้องกัน (Mismatch) ระหว่างการศึกษาและทักษะอาชีพที่พึงประสงค์ในอนาคต นอกจากความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์แล้ว ความสามารถที่สำคัญอย่างยิ่งหย่อนจะเกี่ยวกับสมรรถนะพื้นฐานจะต้องเสริมความรู้และสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถที่ปรับตัวในการทำงานได้ดี เช่น ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การรับความเสี่ยง การออกแบบและสร้างสรรค์ความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น การบริหารจัดการตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและจริยธรรม สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของนักศึกษาในแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานร่วม (Base line competencies) ที่ข้ามพ้นความรู้วิชาการที่เป็นแท่งความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ สร้างความพร้อมเพื่อเปิดโลกทัศน์สำหรับบัณฑิตในสภาวะโลกาภิวัตน์ ด้านภาษาและวัฒนธรรม รู้และเห็นคุณค่าของพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรม เพิ่ม mobility และความหลากหลาย (diversity) ของนักศึกษาต่างวัย ต่างภูมิหลัง วัฒนธรรมและสังคม ต่างเผ่าพันธุ์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550, หน้า 3-6) และจากการศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดลประจำปีการศึกษา 2555 ของบัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล (2557) ผลการสำรวจ พบว่า ควรเพิ่มการมุ่งเน้นเรื่องการทำงานเป็นทีมการคิดเชิงบวกต่อเนื่องด้านความรู้/ความสามารถในวิชาการ/วิชาชีพควรเพิ่มเติมทักษะในด้านการประยุกต์ทางวิชาการเข้ากับการทำงานหรือความสามารถในการเสนอแนะทางวิชาการด้านทักษะทางปัญญา ขาดการมุ่งสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ควรเน้นทักษะการแก้ปัญหาการทำงานในองค์กรได้ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ยังขาดทักษะการอ่าน การพูด การเขียน และการสรุปประเด็นยังไม่ดีเท่าที่ควร และบัณฑิตวิทยาลัย (2558) ผลการสำรวจ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตต้องการให้บัณฑิตที่จบมา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดี ตลอดจนการพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบให้มากขึ้นรวมถึงการพัฒนาบัณฑิตให้มีการคิดสร้างสรรค์หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มีทักษะเชิงระบบและทักษะการเชื่อมโยง ตลอดจนการเพิ่มเติมกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การคิดนอกกรอบ และการจัดการความรู้ ประเด็นที่ท้าทายในการพัฒนานักศึกษาเพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวโน้มสภาวการณ์ที่

เปลี่ยนแปลงของโลกการตื่นตัวและแรงขับเคลื่อนของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความรู้มีทักษะและมีสมรรถนะ ประเด็นที่ท้าทายในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ คือ 1. ความรู้ทักษะวิชาชีพเฉพาะศาสตร์ไม่เพียงพอ จะต้องเสริมความรู้และสมรรถนะพื้นฐานที่ช่วยให้สามารถที่ปรับตัวในการทำงานได้ดี 2. ลักษณะการเรียนรู้เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ปริญญา มากกว่าการเรียนรู้เพื่อให้ตนเองมีศักยภาพรอบด้าน สะสมความรู้และประสบการณ์สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรู้ทักษะวิชาชีพเฉพาะศาสตร์ไม่เพียงพอ (เบญจวรรณ วัฒนชัย, 2559, หน้า 212-213)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตระหนักและสนใจศึกษสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้มีสมรรถนะพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ก็นำไปพัฒนาตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย
2. เพื่อศึกษาอนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ประชากร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 41,695 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ได้แก่ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว จำนวน 10 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สุภางค์ จันทวนิช, 2552, หน้า 106, Creswell, J. W. ,2007.)
2. สร้างแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale 5 ระดับ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2551, หน้า 182)
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าความตรง(Validity) (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551, หน้า 141) ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของทั้งฉบับ เท่ากับ 0.75

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และส่งหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ, $\bar{X}$, SD.วิเคราะห์เนื้อหา

ตอนที่ 2 อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการรวบรวมความคิดเห็นและการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Perry, 1993, p. 982)

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample Sampling) เป็นผู้บริหารในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน (โยธิน แสงดี, 2549, หน้า 80)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รอบที่ 1 แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured interview) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

รอบที่ 2 และรอบที่ 3 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale 5 ระดับ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2551, หน้า 182)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured interview) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา- ดุษฎีนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา
3. เมื่อผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมนำมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
4. นำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน
2. ผู้วิจัยติดต่อผู้เชี่ยวชาญ นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ด้วยตนเอง และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย

ตารางที่ 1 สมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทยโดยรวมและรายด้าน

ที่	สมรรถนะ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านความรู้	4.31	.48	มาก	2
2	ด้านทักษะ	4.26	.46	มาก	3
3	ด้านเจตคติ	4.34	.45	มาก	1
รวม		4.30	.43	มาก	

ตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเจตคติด้านความรู้ และด้านทักษะ ตามลำดับ

ด้านเจตคติ นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ต้องมีการยอมรับต่อความเห็นที่แตกต่างได้ ต้องมีความตรงต่อเวลา ต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ต้องพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำเชื่อถือ ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองต่อหน้าที่ในการทำงาน ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน การรักษาวินัย และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ต้องมีสำนึกสาธารณะมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีจิตอาสาต่อสังคมและต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตระหนักถึงคุณค่าและการให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ด้านความรู้ นักศึกษาต้องมีนิสัยใฝ่รู้ พัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมีความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ต้องมีความรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ที่ตนศึกษา ต้องเลือกข้อมูลอย่างมีเหตุผล ต้องมีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม ต้องมีความรอบรู้ในหลายสาขาวิชาสนใจศึกษาสามารถนำองค์ความรู้และกระบวนการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในที่ทำงานได้ ต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้กับการทำงานจริงที่อาจจะไม่ตรงกับวิชาที่ศึกษามาให้เหมาะสมกับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนมีความสามารถในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะนักศึกษาต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ต้องมีทักษะการใช้เหตุผลในการตัดสินใจต้องมีทักษะการบริหารจัดการเวลา ต้องมีทักษะการจัดลำดับกระบวนการคิด ต้องมีทักษะในการทำงานเป็นทีม ร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นและมีทักษะการควบคุมอารมณ์ ยอมรับคำติชมเพื่อแก้ไขพร้อมปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้น ต้องมีทักษะการเรียนรู้งานได้รวดเร็ว มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เพราะในอนาคตที่จะต้องใช้ข้อมูลและตัวเลขในการทำงานมากขึ้น ต้องมีทักษะด้านการสื่อสารต้องมีทักษะการอ่านและสามารถจับประเด็นได้อย่างดี ตลอดจนต้องมีทักษะการทำงานสูง ความเป็นมืออาชีพ

ตอนที่ 2 สมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย

แนวโน้มอนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

ด้านความรู้: นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต, ต้องติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของศาสตร์ที่ตนเองศึกษา, สามารถคิดนอกกรอบได้อย่างมีเหตุผล, สามารถเข้าใจองค์ความรู้อย่างลึกซึ้ง, ต้องมีความรู้ที่เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต, ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง และสามารถแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงได้ ด้วยตนเอง

ด้านทักษะ: นักศึกษาต้องมีทักษะในการเลือกข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสังคม, ต้องมีทักษะการประกอบการอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี, ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ต้องมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ, ต้องมีทักษะการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการแก้ไขปัญหา อย่างมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้ข้อมูล เพื่อสามารถสร้างการแข่งขันได้ และต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี และรู้เท่าทันข้อมูลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

ด้านเจตคติ: นักศึกษาต้องมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับตนเอง และผู้อื่น, ต้องมีความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่ใช่ทำตามคนอื่น, ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต, ต้องมีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม, ต้องมีความตระหนักรู้ มีสติ, ต้องมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี, ต้องมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน, ต้องมีทัศนคติเชิงบวก, ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น, ต้องมีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่, ต้องมีความเคารพสถานที่ที่เข้าไปอยู่, ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในองค์กร, ต้องรู้จักการยอมรับความผิดพลาดจากการกระทำของตนเอง, ต้องมีความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม, ต้องมีความมุ่งมั่น ขยัน พากเพียร อดทน มีวินัย มีแรงบันดาลใจในการฝ่าอุปสรรค และต้องมีความเสียสละ

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเจตคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นปี การศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่า โดย

ภาพรวม ผู้ใช้บัณฑิตต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความคาดหวังจากมากไปน้อย ได้แก่ 1)ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2)ด้านความรู้ 3)ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5)ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(คณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยนเรศวร, 2553)

ด้านเจตคติ: นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม, ต้องมีการยอมรับต่อความเห็นที่แตกต่างได้, ต้องมีความตรงต่อเวลา, ต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย, ต้องพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำ น่าเชื่อถือ, ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่ในการทำงาน, ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน การรักษาวินัย และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน, ต้องมีสำนึกสาธารณะมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีจิตอาสาต่อสังคมและต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตระหนักถึงคุณค่าและการให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับมาก องค์ประกอบหลักที่นายจ้างมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ สำหรับองค์ประกอบย่อยที่นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณมากที่สุด ได้แก่ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน, ความรับผิดชอบต่องานที่ทำและอุทิศเวลา, ความขยันหมั่นเพียรและกระตือรือร้นในการทำงาน, การปฏิบัติงานตามกฎระเบียบของหน่วยงาน ตามลำดับ(ศิริวรรณ สิริพุทธิไชรธรรม, 2547) และงานวิจัยเรื่อง อนาคตภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2558 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงานในอนาคต กระบวนการพัฒนานักศึกษิตต้องมีความหลากหลายเป็นกรอบภารกิจของอุดมศึกษาเพื่อสร้างให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถเพียงพอสำหรับการพัฒนาตนเองและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน(พีระศักดิ์ วรรณตร์, 2550)

ด้านความรู้: นักศึกษาต้องมีนิสัยใฝ่รู้ พัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องอย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมีความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม, ต้องมีความรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ที่ตนศึกษา, ต้องเลือกข้อมูลอย่างมีเหตุผล, ต้องมีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม, ต้องมีความรอบรู้ในหลายสาขาวิชาสนใจศึกษาสามารถนำองค์ความรู้และกระบวนการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในที่ทำงานได้, ต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้กับการทำงานจริงที่อาจจะไม่ตรงกับวิชาที่ศึกษามาให้เหมาะสมกับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนมีความสามารถในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นปี การศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่าด้านความรู้เรียงจากมากไปน้อยได้แก่ด้านรู้ในหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน, ด้านความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานในหน้าที่, ด้านความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพและด้านเป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ (คณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยนเรศวร, 2553)

ด้านทักษะนักศึกษาต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า, ต้องมีทักษะการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ต้องมีทักษะการบริหารจัดการเวลา, ต้องมีทักษะการจัดลำดับกระบวนการคิด, ต้องมีทักษะในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นและมีทักษะการควบคุมอารมณ์ ยอมรับคำติชมเพื่อแก้ไขพร้อมปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้น, ต้องมีทักษะการเรียนรู้งานได้รวดเร็ว, มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข เพราะในอนาคตที่จะต้องใช้ข้อมูลและตัวเลขในการทำงานมากขึ้น, ต้องมีทักษะด้านการสื่อสารต้องมีทักษะการอ่านและสามารถจับประเด็นได้อย่างดี ตลอดจนต้องมี

ทักษะการทำงานสูง มีความเป็นมืออาชีพสอดคล้องงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ (ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ), ความสามารถในการวางแผนการทำงาน, ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นทักษะที่บัณฑิตขาดการฝึกฝนและพัฒนาทำให้นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณน้อยที่สุด (ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ, 2547) และ วิจัยเรื่อง การสำรวจความต้องการผู้ใช้บัณฑิตในการคัดเลือกบัณฑิตเข้ามาทำงาน (The Bloomberg Job Skills Report 2016: What Recruiters Want) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญกับทักษะและสมรรถนะของบัณฑิต ได้แก่ การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking), การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving), ภาวะผู้นำ (Leadership Skills), ความสามารถในการสื่อสาร (Communication Skills), การตัดสินใจ (Decision making), ทักษะเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นตัวเลข (Quantitative skills), การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking), การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Ability to work collaboratively), และการประยุกต์ (Adaptability) (Francesca Levy and Christopher Cannon, 2016)

ตอนที่ 2 อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แนวโน้มอนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

ด้านความรู้ พบว่า นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต, สามารถสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มา และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ต้องติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของศาสตร์ที่ตนเองศึกษา, สามารถคิดนอกกรอบได้อย่างมีเหตุผล, สามารถเข้าใจองค์ความรู้อย่างลึกซึ้ง, สามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการทำงาน กับเพื่อนร่วมงานได้, ต้องมีความรู้ที่เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต, ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง และสามารถแสวงหาคำตอบที่แท้จริงได้ ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการสำรวจความต้องการผู้ใช้บัณฑิตในการคัดเลือกบัณฑิต เข้ามาทำงาน (The Bloomberg Job Skills Report 2016: What Recruiters Want) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญกับทักษะและสมรรถนะของบัณฑิต ได้แก่การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking), ความคิดริเริ่ม (Initiative / Risk-taking), ทักษะคิดแบบสากล (Global mindset) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และการประยุกต์ (Adaptability)

ด้านทักษะ พบว่า นักศึกษาต้องมีทักษะในการเลือกข้อมูลมา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคม, ต้องมีทักษะการประกอบการอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี, ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ต้องมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ, ต้องมีทักษะการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนอย่างมืออาชีพ, ต้องมีทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล, ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้ข้อมูล เพื่อสามารถสร้างการแข่งขันได้ และต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี และรู้เท่าทันข้อมูลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่ออนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย ด้านทักษะผู้วิจัยเห็นว่าทักษะดังกล่าวเป็นทักษะที่สถานศึกษาควรนำไปปรับปรุงและใช้สอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิดทักษะดังกล่าว ด้านทักษะในอนาคตนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในรอบทศวรรษที่ผ่านมาและทำนายความต้องการของตลาดแรงงานในอีก 5 ปีข้างหน้า (The Future of Jobs and Skills) ผลการวิจัยพบว่าทักษะแรงงานที่นายจ้างต้องการสูงสุด ได้แก่ ทักษะการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน, ทักษะการคิดวิเคราะห์, ทักษะความคิดสร้างสรรค์, ทักษะการทำงานร่วมกัน, ทักษะความฉลาดทางอารมณ์, ทักษะรู้จักประเมินและตัดสินใจ, และทักษะความยืดหยุ่นทางความคิด (World Economic Forum (2016, p 19.)

ด้านเจตคติ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่ออนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทยที่สอดคล้องกัน พบว่า นักศึกษาต้องมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับตนเอง และผู้อื่น, ต้องมีความ

กล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่ใช่ทำตามคนอื่น, ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต, ต้องมีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม, ต้องมีความตระหนักคิด มีสติ, ต้องมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี, ต้องมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน, ต้องมีทัศนคติเชิงบวก, ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น, ต้องมีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่, ต้องมีความเคารพสถานที่ที่เข้าไปอยู่, ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในองค์กร, ต้องรู้จักการยอมรับความผิดพลาดจากการกระทำของตนเอง, ต้องมีความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม, ต้องมีความมุ่งมั่น ขยัน พากเพียร อดทน มีวินัย มีแรงบันดาลใจในการฝ่าอุปสรรค และต้องมีความเสียสละ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความต้องการของสถานประกอบการต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกวิชาชีพ กลุ่มเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการมีความต้องการในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบสูงโดยมีคุณลักษณะคือ 1) นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และ 2) นักศึกษาสามารถเข้ากับที่เลี้ยงหรือผู้ร่วมงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีโดยให้ความสำคัญด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากกว่าด้านความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากสถานศึกษา(พัฒนา ศรีชาติ, 2556)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถาบันการศึกษาควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปกำหนดคุณลักษณะของสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาอัตลักษณ์และวิสัยทัศน์ของสถาบันการศึกษาแต่ละสถาบัน
2. สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเป็นโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้และทดสอบความสามารถตามสมรรถนะที่นอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคต
3. สถาบันการศึกษาควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะและ ปรับกระบวนการทัศนในการพัฒนาบัณฑิตที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรพัฒนาด้านเจตคติ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา อาทิ ความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเอง, มีความตระหนักคิด มีสติ, มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน, มีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่, การยอมรับความผิดพลาดจากการกระทำของตนเอง เป็นต้น
2. ควรพัฒนาด้านความรู้ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน อาทิ การเลือกข้อมูลอย่างมีเหตุผล, ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม, สามารถประยุกต์ใช้ความรู้กับการทำงานจริงที่อาจจะไม่ตรงกับวิชาที่ศึกษามาให้เหมาะสมกับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
3. ควรพัฒนาด้านทักษะ อาทิ ทักษะในการเลือกข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล, ทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสังคม, ทักษะการประกอบการอย่างมืออาชีพ, ทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ เป็นต้น
4. ควรพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อเสนอแนะและการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานการอุดมศึกษา (ลงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). *คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2553*. มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). *ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดลประจำปีการศึกษา 2555*. นครปฐม: งานกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____ . (2558). *ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดลประจำปีการศึกษา 2556*. นครปฐม: งานกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญธรรม กิจปรिताบวิสุทธิ. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา 21stCentury Skills: A Challenge for Student Development. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุข ภาคใต้*, 3(2), 208-222.
- พัฒนา ศรีชาติ. (2556). ความต้องการของสถานประกอบการต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกวิชาชีพ กลุ่มเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 3(5), 46-52.
- พีระศักดิ์ วรรณิตร. (2550). *อนาคตภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2558*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โยธิน แสงดี. (2549). *ทฤษฎี วิธีวิจัย สถิติและเทคนิคในการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิต-พัฒนศาสตร์.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ สิริพุทธิวรรณ. (2547). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2551-2565 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.

Levy, F., & Cannon, C. (2016). The Bloomberg Job Skills Report 2016: What Recruiters Want.

Bloomberg Business Week, February 09, 2016

Perry, L. J. (1993). *ISO 9000 Meeting the New International Standard*. Singapore: McGraw-Hill.

World Economic Forum. (2016). *The Future of jobs Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.